

Fra: Per Guttorm Kuhmunen[saltfjellet.rbd@gmail.com] Sendt: 04.02.2020 08:34:31 Til: Skogstad, Øyvind; susanne.hanssen@miljodir.no Tittel: Søknad uttak av jerv Saltfjellet

04.02.20

Saltfjellet Reinbeitedistrikt
v/Per Guttorm Kuhmunen

SØKNAD OM UTTAK AV JERV INNENFOR SALTFJELLET REINBEITEDISTRIKT .

Det søkes herved om at jerv som har drept rein hos Saltfjellet reinbeitedistrikt i 2019/20 blir tatt ut snarest.

Reinbeitedistriktet har mange dokumenterte rein som er jervdrept. Vi er bekymret for enda større tap når kalvingen begynner.

Med hilsen

Saltfjellet Reinbeitedistrikt v/Per Guttorm

Kuhmunen

--

Hilsen saltfjellet rbd v/per t kuhmunen

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 13.03.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Beslutning om forsøk på uttak av jerv i deler av Vefsn og Hemnes kommuner i Nordland fylke - mars 2020

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av 2 jerver i deler av region 7, Nordland fylke, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

I dette området var det mange påviste skader fra jerv på sau og lam i løpet av det siste året, og det er stort potensiale for ytterligere skade. Rovviltnemnda i region 7 har prioritert Korgfjellet øverst på lista over områder som er aktuelle for ekstraordinære uttak av enkeltdyr i vinter. Det aktuelle området er utenfor prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen for rovviltregion 7.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingssesongen er det ikke påvist jerveynglinger i region 7. Overvåking av jervehi startet i februar måned.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg ble 1 hannjerv felt etter beslutning om ekstraordinært uttak 14. februar i år.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 46 jerveskader på sau og lam i 2019. 448 sau og lam ble erstattet som tapt til jerv i Vefsn og Hemnes kommuner i 2019. Skadepotensialet på sau og lam er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området i region 7. Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Bestandssituasjonen for jerv og nemndene sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Det er påvist forekomst av jerv i skadeområdet for sau på Korgfjellet også etter at jerv ble felt på ekstraordinær skadefelling 14. februar.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av inntil 2 jerver innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland fylke.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 2 jerver i Korgfjellet i Vefsn og Hemnes kommuner, avgrenset i sør ved en tenkt linje mellom Fustvatnet og Bleikvasslia.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket.

Fellingsforsøket skal gjennomføres i tråd med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 14. mars til 24. mars 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Dette brevet sendes til rovviltnemnda i region 7, Fylkesmannen i Nordland, Vefsn og Hemnes kommuner, Nordland politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens
naturoppsyn

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2020

1. Bakgrunn

Etter naturmangfoldloven er jerven fredet. Det er likevel mulig å felle jerv med hjemmel i naturmangfoldloven sine unntaksregler, jf. § 18 første ledd b), blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Et generelt vilkår for fellingstillatelse er at fellingingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

I Stortinget sitt rovviltforlik fra 2011 (Representantforslag 163 S, 2010-2011) er det grunnleggende prinsippet en todelt målsetting for rovviltforvaltningen der en vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer. Stortinget har ut fra dette fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv, med delmål fordelt på 5 av de 8 rovviltregionene. De regionale rovviltmyndene har gjennom sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av Stortinget sitt rovviltforlik at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av ynglelokaliteter over tid bør reduseres til et minimum. Med ekstraordinært uttak menes det vedtak om skadefelling fattet av Miljødirektoratet med hjemmel i rovviltforskriften, der fellingsoppdraget blir gjennomført i tråd med fastsatt instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt. Miljødirektoratet har sett seg nødt til å nytte ekstraordinære uttak som et supplement til lisensfelling for å redusere skadepotensialet overfor beitenæringer. De siste tre årene (2017/2018/2019) er det registrert henholdsvis 40, 58 og 61 ynglinger av jerv i Norge. I disse årene er det blitt tatt ut henholdsvis 10, 3 og 9 ynglinger i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak av enkeltdyr.

Direktoratet konstaterer at lisensfelling som virkemiddel for å redusere skader av jerv ikke har gitt de ønskede resultater i enkelte områder. På bakgrunn av dette har direktoratet vurdert det som nødvendig å gjennomføre ekstraordinære uttak av jerv i løpet av vinteren/våren 2020. Disse blir primært gjennomført i prioriterte beiteområder med kroniske skader på sau og/eller tamrein.

Når direktoratet har vurdert behovet for ekstraordinære uttak er det hovedsakelig blitt sett på skadehistorikken/skadepotensialet i de ulike områdene (punkt 5), og føringene som er lagt i regionale forvaltningsplaner i forhold til den differensierte forvaltningen av jerv (punkt 6). Videre er det gjort vurderinger knyttet til bestandstall og felling av jerv de siste årene (punkt 4). Disse prioriteringene kan endres etter hvert på bakgrunn av resultater fra det pågående overvåkingsarbeidet.

2. Lovgrunnlag

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) utgjør den juridiske rammen for direktoratets vedtak om skadefelling.

Formålet i naturmangfoldloven (§ 1) sier:

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål å ta vare på artene og deres genetiske mangfold på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 blir fraveket, men tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om en bare hadde tatt hensyn til naturmangfoldet, jf. prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal en legge til grunn prinsippene i §§ 8 til 12 som retningslinjer ved utøvelse av offentlig styresmakt. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 blir ikke vurdert som relevant, da det ikke er aktuelt å sette fordyrende vilkår i disse sakene.

Vi viser til naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, der det framgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til

næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 første ledd (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 39 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er videre fordelt på 5 av 8 forvaltningsregioner for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4 (se Tabell 4 i NINA Rapport 1391, òg gjengitt som Tabell 1 i dette dokumentet).

3. Politiske føringer

Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011) og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 der det ble inngått et nytt og samstemt rovviltforlik. I rovviltforliket i 2011 står det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølgingen av denne.

I Representantforslag 163 S (2010-2011) heter det blant annet:

2.2.4 I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingsskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltneemndene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert.

2.2.5 Direktoratet for naturforvaltning har myndighet til å fatte vedtak om hvordan og hvor ekstraordinære uttak skal igangsettes for så langt som mulig å få tatt ut resterende lisensfellingskvote. Dette skal skje etter drøfting med rovviltnemndene. Rovviltnemndene skal også selv kunne ta initiativ til en slik drøfting.

2.2.10 Når det gjelder jerv, konstateres det at lisensfelling per i dag ikke fungerer tilfredsstillende. Det skal fortsatt være målsetting om at lisensfelling skal bli hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv, slik at ekstraordinære uttak av yngre lokaliteter over tid kan reduseres til et minimum.

2.2.11 Uttak av jerv gjennomført av miljøforvaltningen skal så langt det er mulig gjennomføres under lisensfellingsperioden, men likevel slik at uttak gjennomføres på en kostnadseffektiv måte.

4. Bestandssituasjon og overvåking av jerv

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser til omtalen av Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv som har vært gjeldende i både Norge og Sverige siden registreringssesongen 2014. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, og Rovdata er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Som en del av arbeidet med ett felles overvåkingsprogram for rovvilt i Skandinavia, leveres bestandsstatusrapport både for Norge, og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

Fellesrapport "Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 3-2019" (Höglund m.fl. 2019) gir siste oversikt over verifiserte jerveynglinger i Skandinavia, og fordelt mellom Norge og Sverige, samt ett bestandsestimat basert på yngleregistreringen i begge land. Det ble påvist 165 ynglinger av jerv i 2019, hvorav henholdsvis 104 i Sverige og 61 i Norge. Den skandinaviske jervebestanden i 2019 beregnes til 1011 jerv som er ett år eller eldre, hvorav anslagsvis 332 jerver i Norge. Årets bestandsestimat er litt høyere enn i fjor for Skandinavia som helhet, med en registrert økning på 7 % i Norge og 16 % i Sverige sammenlignet med 2018.

NINA rapport 1722 gir siste oversikt over verifiserte jerveynglinger i hver region, og for hele landet. I årene 2017-2019 ble det registrert henholdsvis 40, 58 og 61 jerveynglinger på landsbasis. Direktoratet konstaterer at tallet på ynglinger er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige ynglinger av jerv, når en ser på brutto tall ynglinger. Av de 61 registrerte ynglingene i 2019 ble det gjennomført hiuttak i 9 tilfeller, slik at netto tall før beitesesongen 2019 var 52 ynglinger. I tillegg til hiuttak av 18 valper ble det felt 30 jerver på skadefelling i perioden 10. september 2018 til 9. september 2019.

Det skal foreligge omfattende kunnskap om den samlede belastning jervebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Rovdata vurderer den genetiske situasjonen for jerv i Sør-Norge som utfordrende, grunnet liten utveksling av individer fra nordøst til områdene vest for Østerdalen. Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over samlet belastning.

Tabell 1 (Hentet fra NINA Rapport 1722). Antall registrerte ynglinger i perioden 2017-2019 og et bestandsestimert på antall jerv ett år og eldre i Norge. Region 1 - omfatter Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder, Region 2 - omfatter Aust-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold, Region 3 - omfatter Oppland, Region 4 - omfatter Østfold, Oslo og Akershus, Region 5 - omfatter Hedmark, Region 6 - omfatter Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag, Region 7 - omfatter Nordland, og Region 8 - omfatter Troms og Finnmark.

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2017	2018	2019	Gjennomsnitt	Antall jerv
1	-	1	1	0	0,7	4,2
2	-	0	0	0	0	-
3	4	6	4	8	6,0	37,6
4	-	0	0	0	0	-
5	5	8	15	12	11,7	73,1
6	10	7	17	17	13,7	85,6
7	10	9	11	11	10,3	64,7
8*	10 (3)	9 (4)	10 (4)	13 (5)	10,7	66,8
Sum	39	40	58	61	52,7	332,1

* tallene i parentes angir ynglinger i Finnmark fylke. Antall ynglinger inkluderer ev. hiuttak som er gjennomført i perioden.

I den norske lisensfellingsperioden for jerv 10. september 2018 - 15. februar 2019 ble det til sammen felt 58 dyr av en samlet kvote på 107 jerv. Av disse ble 9 felt på skadefelling men belastet lisensfellingskvoten. Tabell 2 viser samlet antall felte dyr i perioden 10. september 2018 (men se *) - 9. september 2019. Det har hittil ikke blitt åpnet for lisensfelling av jerv i Sverige, men enkelte tilfeller av skadefelling skjer årlig. I tilsvarende periode ble det kun registrert 8 jerver felt på skadefelling i Sverige.

Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 10. september 2018 - 9. september 2019

Forvaltningsregion	Kvote lisensfelling	Belastet lisenskvote	Skadefelling 16. februar - 9. september 2019
Region 1 - Vestlandet	8	0	2
Region 2 - Sør-Norge	2	0	0
Region 3 - Oppland	8	4	3
Region 4 - Oslo, Akershus, Østfold	-	-	0
Region 5 - Hedmark	22	24*	5
Region 6 - Midt-Norge	21	15**	12
Region 7 - Nordland	16	8	2
Region 8 - Troms og Finnmark	30	7***	17
Totalt	107	58	41

* 2 unger ble felt på skadefelling i Rendalen 6. juli 2018. Ved en feil ble dyrene i første omgang ikke belastet lisensfellingkvoten slik regelverket tilsier.

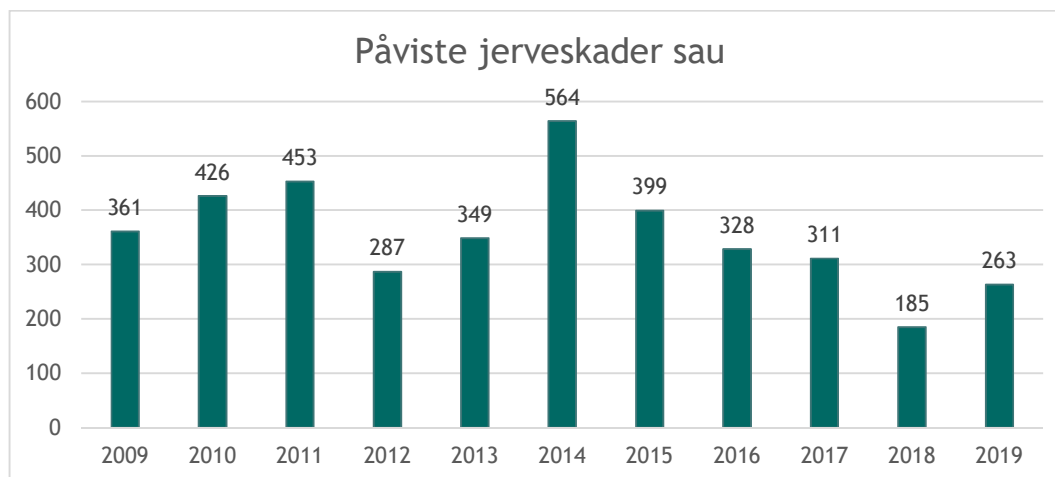
** 4 tisper og 2 hanner ble felt av SNO på skadefelling

*** 1 hann ble felt av SNO på skadefelling 7. februar 2019 i Tana

5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

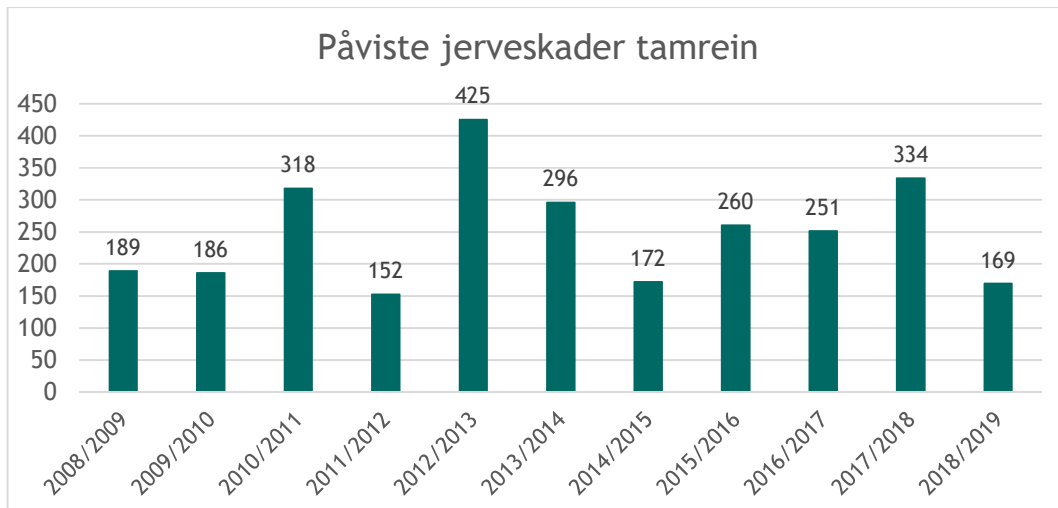
Alle kadaver av sau og tamrein meldt inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase, og utgjør grunnlag for utbetaling av erstatning for tap av husdyr til rovvilt.

Tall for dokumenterte tap av sau til jerv siste 10 år (Fig. 1) viser at skadene i beitesesongen 2019 var relativt lavt landet sett under ett. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau, men dette har minsket de siste årene. I snitt har andelen jerveskader av de samlede dokumenterte rovviltskadene på sau og lam ligget rundt 20 %.

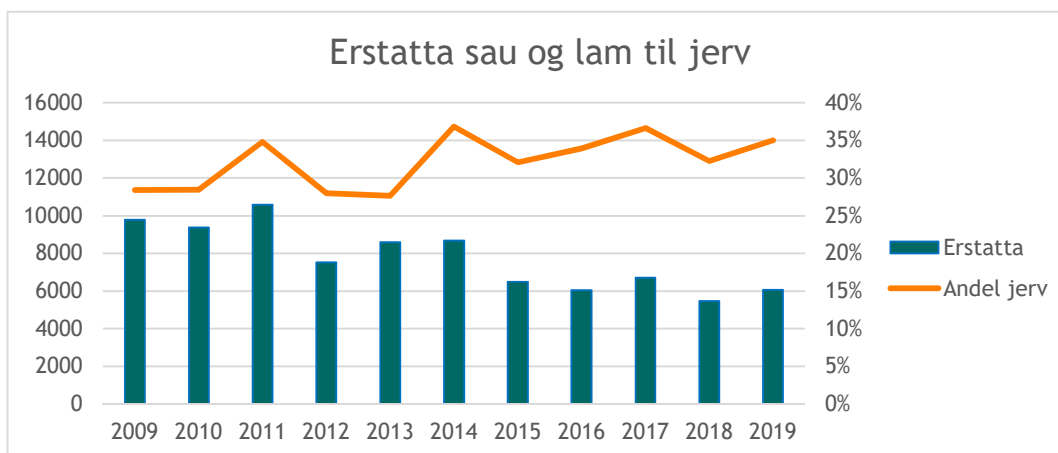
Figur 1. Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2009-2019. Tallene inkluderer skade, ikke avlivet dyr.

Tall for dokumenterte tap av tamrein til jerv i 2018/2019 var relativt lav sammenlignet med tidligere perioder (Fig. 2). Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. I 2018/2019 var 22 % av alle påviste tap av tamrein til rovvilt forårsaket av jerv.

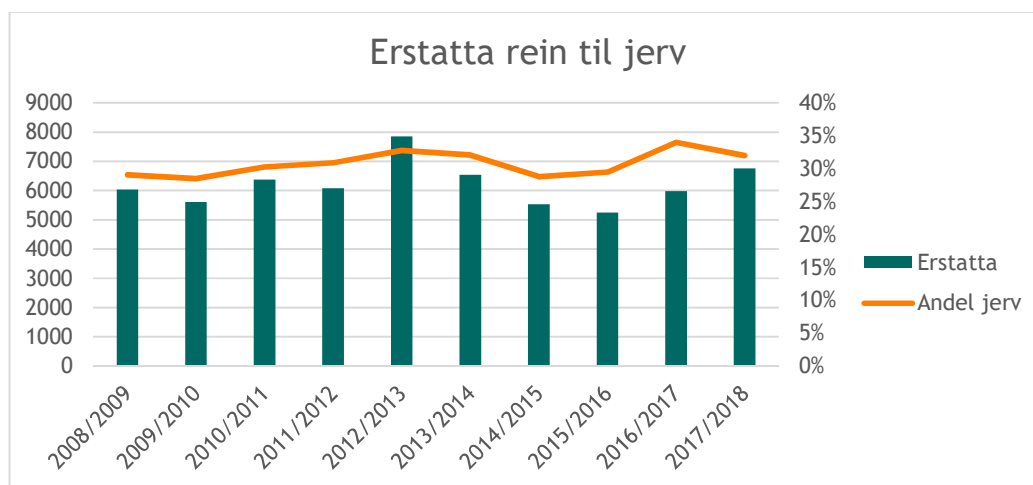
Figur 2. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2008/2009 - 2018/2019. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivet dyr.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har gått ned de siste ti årene (Fig. 3), mens andelen jerveskader av samlede erstatning til rovvilt har vært jevn eller svakt stigende. For beitesesongen 2019 ble det utbetalt erstatning for 619 sau og 5452 lam som tapt til jerv, noe som utgjør 35 % av samlet rovvilterstatning.

Figur 3. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (Tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008-2018.

Utbetalte erstatninger for tamrein har økt noe de siste tre år etter et historisk toppunkt i reindriftsåret 2012/2013 og en lav periode mellom 2014 - 2016 (Fig. 4). Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant siste 10 år. For reindriftsåret 2017/2018 ble det erstattet 6755 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjør 32 % av samlet rovvilterstatning for tamrein.

Figur 4. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008/2009-2017/2018.

6. Regionale forvaltningsplaner

I forvaltningsplanen har rovviltneemndene lagt opp til en geografisk differensiert forvaltning av jerv gjennom etablering av forvaltningssoner for jerv. Det følger av regionale forvaltningsplaner og av Stortinget sitt rovviltforlik at soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområde skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr være et prioritert virkemiddel, og i slike områder skal miljøforvaltningen bidra til å effektivisere slike uttak uavhengig av om bestandsmålet er nådd eller ikke.

I prioriterte rovviltområde skal beitenæringer tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomst av rovvilt i beiteområdet. Ekstraordinære uttak av jerv er vurdert opp mot disse prinsippene, og Miljødirektoratets vedtak skal følge føringer som er lagt i de regionale forvaltningsplanene i forhold til differensiert forvaltning av jerv.

Miljødirektoratet legg her til grunn at de regionale rovviltneemndene med sin geografiske differensiering har ivarett de omsyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at en avgrensning av områder der ynglinger av jerv kan finnes er tatt ut fra en samlet vurdering, og er forventet å gi de beste samfunnsmessige resultater. Direktoratet legger tydelig vekt på differensieringen som rovviltneemndene har gjort i sine forvaltningsplaner.

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 25.03.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Beslutning om forsøk på ekstraordinært uttak av jerv i deler av Vefsn og Hemnes kommuner - forlengelse av virketid

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av 2 jerver i deler av region 7, Nordland fylke, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

Vi viser til vår beslutning om uttak av inntil 2 jerver i Korgenfjellet av 13. mars i år, med virketid fra 14. mars til 24. mars 2020. Det ble ikke felt jerv, og Miljødirektoratet vil med denne beslutningen forlenge virketiden.

I dette området var det mange påviste skader fra jerv på sau og lam i løpet av det siste året, og det er stort potensiale for ytterligere skade. Rovviltnemnda i region 7 har prioritert Korgfjellet øverst på lista over områder som er aktuelle for ekstraordinære uttak av enkeltdyr i vinter. Det aktuelle området er utenfor prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen for rovviltregion 7.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingssesongen er det ikke påvist jerveynglinger i region 7. Overvåking av jervehi starter i løpet av februar måned.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg ble 1 hannjerv felt etter beslutning om ekstraordinært uttak 14. februar i år.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 46 jerveskader på sau og lam i 2019. 448 sau og lam ble erstattet som tapt til jerv i Vefsn og Hemnes kommuner i 2019. Skadepotensialet på sau og lam er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området i region 7. Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Bestandssituasjonen for jerv og nemndene sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Det er påvist forekomst av jerv i skadeområdet for sau på Korgfjellet også etter at jerv ble felt på ekstraordinær skadefelling 14. februar.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av inntil 2 jerver innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland fylke.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 2 jerver i Korgfjellet i Vefsn og Hemnes kommuner, avgrenset i sør ved en tenkt linje mellom Fustvatnet og Bleikvasslia.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket.

Fellingsforsøket skal gjennomføres i tråd med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 26. mars til og med 3. april 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Dette brevet sendes til rovviltnemnda i region 7, Fylkesmannen i Nordland, Vefsn og Hemnes kommuner, Nordland politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens naturoppsyn

Vedlegg
1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 31.03.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Beslutning om forsøk på ekstraordinært uttak av jerv i deler av Bindal og Nærøysund kommuner

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av 1 jerv i deler av region 7, Nordland fylke, og i region 6, Trøndelag og Møre og Romsdal, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

Rovviltnemnda i region 7 har prioritert ekstraordinært uttak av jerv i beiteområdet til Voengel-Njaarke i vinter. Rovviltnemnda i region 6 har prioritert uttak av jerv i områder vest for E6 og nord for Snåsavatnet. Reinbeitedistriktet har store tap, bl.a. til jerv, og det er stort potensiale for tap av spesielt tamrein til jerv.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingssesongen er det ikke påvist jerveynglinger i region 7 eller i Trøndelag. Overvåking av jervehi starter i februar måned.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg ble 1 hannjerv felt etter beslutning om ekstraordinært uttak 14. februar i år.

I rovviltregion 6 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 17 ynglinger av jerv i region 6, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 11 og 17 ynglinger (NINA rapport 1722). Av de 17 ynglingene i 2019 ble det gjennomført 5 uttak av yngling i region 6, slik at netto antall i 2019 var 12 kjente ynglinger. Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 11,3 i regionen.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 ble det felt 20 jerver, inkludert 4 felt av SNO etter beslutning om ekstraordinært uttak i Trøndelag. Skadefelte jerver i lisensfellingsperioden belastes lisensfellingskvoten.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 2 jerveskader på tamrein siden 1. januar 2019. 199 tamrein ble erstattet som tap til jerv i Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt etter reindriftsåret 2018/2019 av totalt 509 erstattede tamrein til rovvilt. I tillegg til tap til jerv ble 13 % av tapet erstattet som tap til uspesifisert tap til rovvilt. Skadepotensialet på tamrein er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området. Tapshistorikk og skadepotensiale for tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Bestandssituasjonen for jerv og nemndene sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Restriksjoner som følge av koronautbruddet

Koronasituasjonen preger også rovviltarbeidet. I enkelte kommuner er det innført restriksjoner slik at kryssing av grenser utløser krav om karantene. Dette vil i utgangspunktet også gjelde SNO sitt personell, og kan føre til at det vil være praktiske utfordringer med å gjennomføre fellingsarbeidet som planlagt. En annen restriksjon som har konsekvenser for arbeidet er Luftfartstilsynets restriksjoner for såkalt VFR-flyging (visuell flyging-reglene). Restriksjonene medfører at SNO i utgangspunktet ikke kan bruke helikopter, men at det etter søknad til AVINOR kan gis tillatelse til prioriterte oppdrag.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av inntil 1 jerv innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland og Trøndelag fylker.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 1 jerv i et område som benyttes av Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt i Bindal og Nærøysund kommuner, avgrenset ved Innerfolda i sør og Kollbotnet i vest, videre langs Sørfjorden til Osan og på sørsiden av Åelva til Åbjøravatnet, Åbjøra og fram til Skatollet.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket.

Fellingsforsøket skal gjennomføres i tråd med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 30. mars til 1. april 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Dette brevet sendes til rovviltnemndene i regionene 6 og 7, Fylkesmannen i Nordland, Fylkesmannen i Trøndelag, Bindal og Nærøysund kommuner, Nordland politidistrikt, Trøndelag politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Statens naturoppsyn

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

Miljødirektoratet
Postboks 5672, Sluppen
7485 TRONDHEIM

Deres ref.:

Vår saksbehandler:
Jon Arne Leirvik

Arkivkode:
18/00202-20

Dato:
02.04.2020

Angående ekstraordinært uttak av jerv i Hemnes/ Vefsn

Det ble besluttet om forsøk på ekstraordinært uttak av inntil 2 jerver i Korgfjellet i Nordland, med varighet til og med 03.04.20.

Det er ikke gjort noen forsøk på å ta ut jerv i dette området, årsaken til dette er værforholdene og koronakrisen. Det er en del lokale bestemmelser i tillegg til sentrale bestemmelser om karantene, og om overnatting på hytter i andre kommuner. Dette har ført til problemer for SNOs spesialpersonell å få komme hit for å gjennomføre uttaket. SNO er ikke å regne som samfunnskritisk personell, og de kommer således ikke inn under generelle fritak fra karantenebestemmelsene. Det er gjort henvendelser fra Vefsn kommune til Stortinget om å få SNO inn som samfunnskritisk personell, men utfallet av dette vet jeg ikke.

Det ble gjort sporinger på Korgfjellet i går, og det var stor aktivitet av jerv i området, sannsynligvis minst 2 individer. Det ble funnet et hull med stor jervaktivitet rundt, det ble satt opp kameraer rundt hullet. Været fremover gjør det nok vanskelig å få gjennomført et forsøk på uttak av jerv i dag og i morgen, da er perioden utløpt.

Vi ønsker at uttaksperioden forlenges, med bakgrunn i den stor jervaktiviteten som er i området nå. Vi innforstått med at det ikke blir gjort forsøk på uttak i påsken, men at forsøk på uttak blir gjennomført etter påske.

Med vennlig hilsen

Jon Arne Leirvik
Rådgiver
Enhet tekniske tjenester

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Fra: Torgar Eggen[torgar.eggen@grane.kommune.no]

Sendt: 21.04.2020 10:52:09

Til: 'post@miljodir.no'

Kopi: 'anders.braa@miljodir.no'; Arne-Martin Husby; Øyvind Toft; Einar Bekkevold ; Skogstad, Øyvind; Wika, Pål; 'vegar.pedersen@miljodir.no'; 'Tor Enok Larsen'; 'aslak.jaama@hotmail.com'; Hdal Post; Lisbet Nordtug

Tittel: Søknad om fellingstillatelse på bjørn i Grane kommune

Hei

Viser til tlf.samtale med [Anders Braa](#) i dag, og sender søknad om fellingstillatelse på en bjørn.

Grane kommune søker om fellingstillatelse på en bjørn som nå oppholder seg ved Forshaugen i Grane. Det ble funnet ferske spor i morges av SNO. Sporene er ca. 2 km fra et område hvor Byrkije Reinbeitedistrikt har ca. 1.500 rein, så skadepotensialet vurderes som stort. I tillegg har kommunen hatt store tap av sau til bjørn de siste to år, og det bør nå gjennomføres felling for å forebygge nye tap kommende beitesesong. Bjørnen oppholder seg nå i et prioritert beiteområde for sau og rein, i henhold til gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland.

Det bør legges vekt på skadepotensialet for reindrifta, samt omfattende skader i fire sauebesetninger i Svenningdal / Fiplingdal beitesesongen 2019: Einar Båfjellidal, Stig Olsen, Ronny Haustreis og Pål Ove Wika. Det henvises til søknader om erstatning for oppdaterte tapstall, samt rovbasen for oversikt over dokumenterte tap. En stor andel av de voksne sauene ble undersøkt av Statens Naturoppsyn, og fastsatt som dokumentert drept av bjørn.

Sauebøndene i Grane hadde også svært høye tap til bjørn i 2018. Hardest rammet var besetningen til sauebonde Finn David Lund i Svenningdal. En bjørn hadde tilhold i hans beiteområde store deler av beitesesongen, og det samlede tapet ble 57 % av de voksne søyene og 31 % lammetap.

Grane kommune har hatt tett og konstruktiv dialog med Fylkesmannen i Nordland under beitesesongen både i 2018 og 2019, og søknader om fellingstillatelse har blitt innvilget raskt. Men det kommunale fellingslaget har ikke lyktes med å felle bjørnen på barmark. Kommunen har lang skadehistorikk i forhold til bjørn.

Et slikt tapsomfang som her beskrevet betraktes som et brudd på Forvaltningsplanen for region 7 Nordland, samt på Mattilsynets mål vedr. tapsomfang / dyrevelferd. I 6 tilfeller i 2018 måtte fellingspersonell / dyreeier avlive skadde sauer som hadde gått i flere døgn med avrevet jur / store skader.

Ifølge pkt 2.5.4 skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i Nordland. Miljødirektoratet åpnet likevel ikke for lisensfelling i Nordland verken i 2018 eller 2019, noe som var uheldig for situasjonen i Grane.

Ihht pkt 2.2.2 skal vedtatt regionalt bestandsmål for bjørn oppnås innenfor forvaltningssonen for bjørn. Kommunene på Indre Sør-Helgeland inngår ikke i denne forvaltningssonen.

Kap 3: I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slike uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd.

Erfaringer fra tidligere våruttak i Grane tilsier en betydelig reduksjon i skadeomfang i etterkant av uttak av bjørn.

Grane kommune håper på rask og positiv behandling av denne søknaden.

Industrivegen 2, 8680 Trofors

Tlf. 75182276 / 95221496

Sentralbord: 75182200

post@grane.kommune.no

www.grane.kommune.no

Fra: Anders Braa[Anders.Braa@miljodir.no]

Sendt: 21.04.2020 11:56:07

Til: Torgar Eggen; Postmottak Miljødirektoratet

Kopi: Arne-Martin Husby; Einar Bekkevold ; Skogstad, Øyvind; Wika, Pål; Vegar Pedersen; 'Tor Enok Larsen'; 'aslak.jaama@hotmail.com'; Hdal Post; Lisbet Nordtug; Susanne Kristin Hanssen

Tittel: SV: Søknad om fellingstillatelse på bjørn i Grane kommune

Miljødirektoratet viser til søknad fra Grane kommune i dag om forebyggende skadefelling av bjørn. Ferske bjørnespor ble funnet i dag i Fiplingdalen i nærheten av en tamrein flokk. Kommunen viser til potensialet for skade på tamrein og store bjørneskader på sau i 2018 og 2019 i kommunen.

Fram til nå er det ikke påvist skade til bjørn i år, det er kun påvist spor. Det er påvist få bjørner i Nordland i fjor og fylket ligger under bestandsmålet på 1 årlig yngling. Det er ikke påvist funn av bjørn innenfor forvaltningsområdet for bjørn i Nordland i 2019.

Skadefelling skal som hovedregel iverksettes etter forutgående skade, og der skaden skjer ut til å fortsette. I dette tilfellet er det ikke påvist skade på beitedyr. Miljødirektoratet vil derfor avvente situasjonen før vi ev vurderer å iverksette skadefelling. I mellomtiden vil Fylkesmannen i Nordland ta kontakt med reinbeitedistriktet for å drøfte mulige forebyggende tiltak mot skade på tamrein.

Miljødirektoratet gir derfor avslag på søknaden inntil videre, men vi vil fortløpende holde oss orientert om situasjonen utover våren for ev revurdering av søknaden dersom omstendighetene tilsier det. Endelig svar på søknaden blir sendt på et senere tidspunkt i vår.

Med hilsen

Anders Braa

seniorrådgiver, viltseksjonen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/ 73 58 05 00

Mobil: 90778668

E-post: anders.braa@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Torgar Eggen <torgar.eggen@grane.kommune.no>

Sendt: tirsdag 21. april 2020 10:52

Til: Postmottak Miljødirektoratet <post@miljodir.no>

Kopi: Anders Braa <Anders.Braa@miljodir.no>; Arne-Martin Husby <arne.martin.husby@grane.kommune.no>; Øyvind Toft <Oyvind.Toft@grane.kommune.no>; Einar Bekkevold <bekk.bm@online.no>; 'Skogstad, Øyvind' <fmnooys@fylkesmannen.no>; Wika, Pål <paa-vik@online.no>; Vegar Pedersen <vegar.pedersen@miljodir.no>; 'Tor Enok Larsen' <tor.enok@online.no>; 'aslak.jaama@hotmail.com' <aslak.jaama@hotmail.com>; Hdal Post <hdal@hattfjelldal.kommune.no>; Lisbet Nordtug <lisbet.nordtug@hattfjelldal.kommune.no>
Søknad om fellingstillatelse på bjørn i Grane kommune

Hei

Viser til tlf.samtale med [Anders Braa](#) i dag, og sender søknad om fellingstillatelse på en bjørn.

Grane kommune søker om fellingstillatelse på en bjørn som nå oppholder seg ved Forshaugen i Grane. Det ble funnet ferske spor i morges av SNO. Sporene er ca. 2 km fra et område hvor Byrkije Reinbeitedistrikt har ca. 1.500 rein, så skadepotensialet vurderes som stort. I tillegg har kommunen hatt store tap av sau til bjørn de siste to år, og det bør nå gjennomføres felling for å forebygge nye tap kommende beitesesong. Bjørnen oppholder seg nå i et prioritert beiteområde for sau og rein, i henhold til gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland.

Det bør legges vekt på skadepotensialet for reindrifta, samt omfattende skader i fire sauebesetninger i Svenningdal / Fiplingdal beitesesongen 2019: Einar Båfjellidal, Stig Olsen, Ronny Haustreis og Pål Ove Wika. Det henvises til søknader om erstatning for oppdaterte tapstall, samt rovbasen for oversikt over dokumenterte tap. En stor andel av de voksne sauene ble undersøkt av Statens Naturoppsyn, og fastsatt som dokumentert drept av bjørn.

Sauebøndene i Grane hadde også svært høye tap til bjørn i 2018. Hardest rammet var besetningen til sauebonde Finn David Lund i Svenningdal. En bjørn hadde tilhold i hans beiteområde store deler av beitesesongen, og det samlede tapet ble 57 % av de voksne søyene og 31 % lammetap.

Grane kommune har hatt tett og konstruktiv dialog med Fylkesmannen i Nordland under beitesesongen både i 2018 og 2019, og søknader om fellingstillatelse har blitt innvilget raskt. Men det kommunale fellingslaget har ikke lyktes med å felle bjørnen på barmark. Kommunen har lang skadehistorikk i forhold til bjørn.

Et slikt tapsomfang som her beskrevet betraktes som et brudd på Forvaltningsplanen for region 7 Nordland, samt på Mattilsynets mål vedr. tapsomfang / dyrevelferd. I 6 tilfeller i 2018 måtte fellingspersonell / dyreeier avlive skadde sauer som hadde gått i flere døgn med avrevet jur / store skader.

Ifølge pkt 2.5.4 skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i Nordland. Miljødirektoratet åpnet likevel ikke for lisensfelling i Nordland verken i 2018 eller 2019, noe som var uheldig for situasjonen i Grane.

Ihht pkt 2.2.2 skal vedtatt regionalt bestandsmål for bjørn oppnås innenfor forvaltningssonen for bjørn. Kommunene på Indre Sør-Helgeland inngår ikke i denne forvaltningssonen.

Kap 3: I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slike uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd.

Erfaringer fra tidligere våruttak i Grane tilsier en betydelig reduksjon i skadeomfang i etterkant av uttak av bjørn.

Grane kommune håper på rask og positiv behandling av denne søknaden.

Torgar Eggen
Jordbrukssjef

Industrivegen 2, 8680 Trofors

Tlf. 75182276 / 95221496

Sentralbord: 75182200

post@grane.kommune.no

www.grane.kommune.no

Fra: Laila Hoff[krutfjell.laila@gmail.com] Sendt: 22.04.2020 13:55:21 Til: Anders.Braa@miljodir.no Kopi: Ragnhild S Larsen; Hattfjelldal SauogGeit; post@hattfjelldal-kommune.no; Berit Hundåla; Skogstad, Øyvind Tittel: Søknad om uttak av minimum en bjørn og minimum to jerv i Hattfjelldal kommune

Til Anders Braa.

Hattfjelldal sau og geit og Byrkjje Reinbeitedistrikt søker med dette om uttak av minimum en bjørn på vårsnø i Hattfjelldal kommune.

Vi søker på bakgrunn i tapstall beitesesongen 2019, samt en beitevinter for rein som er svært vanskelig. Reinen er nå på sitt mest sårbare, en bjørn i kalvingsland er katastrofe.

Bjørnen befinner seg i et område med kalvingsland, store mengder rein er samlet på grunn av foring.

Hattfjelldal er også en stor kommune på sau, og det beiter ca 15.000 sau og lam i kommunen.

Sau og lam i tillegg til antall stort rein med kalv i sommerflokk utgjør et meget stort skadepotensiale.

Jerv.

Hattfjelldal sau og geit og Byrkjje Rein ber om uttak på minimum 2 stk jerv i Hattfjelldal kommune.

Grunn for søknad:

Dokumenterte kadaver på rein ettervinter/vårvinter 2020.

Dokumenterte kadaver rein/sau/ hele 2019.

Antall sau og rein på beite, utgjør et stort skadepotensial.

Jerv utgjør stor belastning på både rein og sau næringa.

Antall jerv i Nordland tilsier at bestandstall er nådd.

Lisensjaktkvoten er ikke fylt da jakta ble avslutta 15 februar.

Stortingforliket fra 2011 vedrørende norsk rovviltpolitikk slår i punkt 2.2.19 fast at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.

Vi håper direktoratet er sitt ansvar bevist og imøteser et raskt svar.

Med hilsen

Tor Enok Larsen

Leder Byrkjje reinbeitedistrikt

Laila Hoff

Leder hattfjelldal sau og geit

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 22.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Ny beslutning om forsøk på ekstraordinært uttak av inntil 2 jerver i deler av Vefsn og Hemnes kommuner - april 2020

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av 2 jerver i deler av region 7, Nordland fylke, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

Vi viser til våre beslutninger om uttak av inntil 2 jerver i Korgfjellet av 13. mars i år, med virketid fra 14. mars til 24. mars 2020, forlengelse fra 26. mars til 3. april, og ytterligere forlengelse fram til 5. april. Det ble ikke felt jerv. Miljødirektoratet vil med dette iverksette nytt forsøk på uttak av 2 jerver.

Denne beslutningen ble gitt på epost til SNO 20. april 2020. 21. april ble det felt 1 hannjerv i medhold av denne beslutningen.

I dette området var det mange påviste skader fra jerv på sau og lam i løpet av det siste året, og det er stort potensiale for ytterligere skade. Rovviltnemnda i region 7 har prioritert Korgfjellet øverst på lista over områder som er aktuelle for ekstraordinære uttak av enkeltdyr i vinter. Det aktuelle området er utenfor prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen for rovviltregion 7.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingsperioden er det påvist 1 jerveyngling i region 7. Overvåking av jervehi starter i løpet av februar måned.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg ble 1 hannjerv felt etter beslutning om ekstraordinært uttak 14. februar i år.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 46 jerveskader på sau og lam i 2019. 448 sau og lam ble erstattet som tapt til jerv i Vefsn og Hemnes kommuner i 2019. Skadepotensialet på sau og lam er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området i region 7.

Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Bestandssituasjonen for jerv og nemndene sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Det er påvist forekomst av jerv i skadeområdet for sau på Korgfjellet også etter at jerv ble felt på ekstraordinær skadefelling 14. februar.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av inntil 2 jerver innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland fylke.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 2 jerver i Korgfjellet i Vefsn og Hemnes kommuner. Fellingsområdet er avgrenset til Korgfjellet og fjellområdene sør for Korgfjellet til en tenkt linje mellom Fustvatnet i vest og Bleikvassli i øst. Fellingsområdet er avgrenset av E6 i vest og fylkesvei 806 i øst.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fellingsforsøket skal gjennomføres i tråd med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 20. april til og med 22. april 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Dette brevet sendes til rovviltnemnda i region 7, Fylkesmannen i Nordland, Vefsn og Hemnes kommuner, Nordland politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens naturoppsyn

Vedlegg
1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

Byrkije Reinbeitedistrikt

V/ Tor Enok Larsen

Austfiplingdalsvegen 490

9680 Trofors

byrkijesijte@gmail.com

Miljødirektoratet

Simskaret 23 april 2020

Søknad om akutt uttak av jerv innen kalvningsperioden for rein april/mai 2020

I samband med sporing av bjørn i distriktet er det registrert betydelig antall jervspor i og rundt reinflokken. Dette sammen med dokumenterte kadaver og betydelig uro i flokken gjør at vi ser oss nødt til å søke om akutt uttak av jerv i forkant av kalvingen.

I år er det et ekstraordinært år i forhold til beitesituasjonen, det er påvist beitekrise og vi forer reinen for å unngå en dyrevelfersmessig katastrofe. I denne situasjonen har vi dyr med redusert allmenntilstand som går mer konsentrert enn vanlig og som er svært sårbare for forstyrrelser.

Rovdyr i flokken er i denne situasjonen en potensiell katastrofe og vil kunne medføre store tap og betydelig redusert dyrevelferd. Når det er rovdyr i området er det svært vanskelig å holde flokken samlet for foring. Jaging fra rovdyr vil føre til at svekkede dyr ikke får nødvendig næring, og dyrene forbruker betydelig mer energi på grunn av stress. I samme område som vi har rein har vi en bjørn som jager og uroer tilsammen med jeven. Konsekvensene av dette kan være at dyr dør som følge av utmattelse eller at kalvprosenten går dramatisk ned. Konsekvensene er i alle fall betydelig større enn i et normalår.

Vi antar at miljødirektoratet er klar over beitesituasjonen og de utfordringer dette gir. Vi antar også at dyrevelferd prioriteres også for rein og ber med dette om at det gis tillatelse til uttak av jerv i distriktet.

Viser også til telefonkorrespondanse 21-22 april med Anders Braa, der leder mutlig informerte om den akutte situasjon i distriktet i sammenheng med Grane Kommunes søknad om skadefelling på bjørn.

MVH

Tor Enok Larsen

Byrkije Sijte/ reinbeiteditrikt

Leder

Håfjell beitelag v/Frank Arntsen
Ballangen Sau og Geit v/Ole Punsvik

Ballangen 27. april 2020

Miljødirektoratet
Trondheim

Anmodning om uttak av jerv.

Det er registrert yngling av jerv i Ballangen pr 19.4.2020. Ynglingen er på område definert som beite for tamdyr. Jervesonen er mye lengre øst, nær svenskegrensen.

Det var samme status i fjor vår. Vi anmodet da om ekstraordinært uttak. Anmodningen ble avslått blant annet med argumentering om at «jervesonene er for små og dekker ikke leveområdene som er nødvendig for å opprettholde forvaltningsmålet for jerv». Det er vanskelig å skjønne hensikten med å definere adskilte områder for jerv og beitedyr hvis forvaltningen ikke trenger å følge egne retningslinjer.

Ellers var konklusjonen:» Vi vurderer at skadepotensialet og hensynet til bestandssituasjonen for regionen som helhet ikke tilsier at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk».

Resultat: Vi erfarte store rovvilttap sommeren 2019 i buskapene våre.

Håfjell Beitelag og Ballangen Sau og Geit anmoder derfor igjen om at jervetispa med valper tas ut snarest og før sauer slippes ut på beite.

Med hilsen

Frank Arntsen

Ole Punsvik

*Kopi til
Rovviltnemda i Nordland, v/Berit Hundåla
Fylkesmannen i Nordland, v/Øyvind Skogstad
Narvik kommune, v/Marit Liengen*

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 27.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/4615

Saksbehandler:
Anders Braa

Avgjørelse av klage - avslag på søknad om skadefelling av gaupe i Rana kommune

Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannen i Nordland sitt avslag på søknad om skadefellingstillatelse på gaupe i Rana kommune. Direktoratet finner at Fylkesmannen sin behandling er i samsvar med gjeldende regelverk og føringer, og at det ikke foreligger grunnlag for å endre vedtaket. Deres klage tas ikke til følge.

Vi viser til klage fra Rana kommune av 19. mars 2020 på Fylkesmannen i Nordland sitt avslag på søknad om skadefelling av gaupe av 24. februar 2020. Vi viser også til udatert klage fra Rana Sau og Geit i fellesskap med Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt og Ildgruben reinbeitedistrikt. Rana kommune søkte 18. desember 2019 om forebyggende skadefelling av minst 2 gauper. Klagen ble oversendt til Miljødirektoratet fra Fylkesmannen i Nordland 27. mars 2020 for endelig behandling.

Bakgrunn for saken

Rana kommune søkte om skadefelling av minst 2 gauper for å forebygge skader på tamrein og sau/lam. Kommunen viser til at det er påvist flere tap av sau/lam i beitesesongen 2019 i kommunen, og at gaupebestanden i kommunen er stor. Det ble ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland i 2018 og 2019. Rana kommune viser videre til forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 og byrdefordelingsprinsippet som gjelder for gaupe.

Fylkesmannen i Nordland avsto søknaden ved å vise til Miljødirektoratet sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe av 14. februar i år. Fylkesmannen i Nordland fikk en kvote på inntil 3 gauper som kunne felles etter Fylkesmannens vedtak om skadefelling fram til og med 31. mai. Miljødirektoratet fastsatte et vilkår om at kvoten kun skulle benyttes i forbindelse med en akutt tapssituasjon. I dette tilfellet foreligger det ikke en akutt tapssituasjon, og det er ikke påvist gaupeskade på sau eller tamrein i vinter i Rana kommune.

Klagene

Rana Sau og Geit og de to reinbeitedistriktene viser til store tap av sau og lam til gaupe i beitesesongen 2019, og til skader på rein selv om det er vanskelig å lokalisere kadavre for

dokumentasjon av tapsårsak. De viser også til at det er en stor bestand av gaupe, og at bestanden trolig er større enn det som forvaltningen legger til grunn.

Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland opererer med et byrdefordelingsprinsipp, og at det kan tas ut skadevoldende individer selv om bestandsmålet ikke er oppnådd.

Vinteren i år har vært krevende med stort snøfall og dårlige beiteforhold. Tamreinen er utsatt for gaupe når den benytter skogen som beiteområde. Klagerne ber om at vedtaket blir omgjort for å forebygge tap av tamrein og sau.

Rana kommune mener Fylkesmannen må iverksette forebyggende felling av gaupe av hensyn til beitenæringen i kommunen. Til sammen 581 sau og lam ble registrert som tapt i 2019 og kommunen frykter at tallet kan øke i 2020. Gaupebestanden er solid med påviste ynglinger i både 2018 og 2019, og kommunen har størst tetthet av ynglinger av jerv i Nordland fylke.

Fylkesmannen sin behandling av klagen

Fylkesmannen i Nordland har vurdert klagen i brev datert 27. mars 2020. Der skriver Fylkesmannen følgende;

"Det er ikke registrert noen pågående tapssituasjon forårsaket av gaupe i Rana i vinter, verken til sau eller rein. Fylkesmannen vurderer derfor at vi ikke har grunnlag for å iverksette skadefelling siden Miljødirektoratet i brev med kvote for betinget skadefelling tydelig presiserer at Fylkesmannens myndighet til å iverksette skadefelling er knyttet til akutte skadesituasjoner på tamrein forårsaket av gaupe, men at den også gjelder i de tilfeller det oppstår akutte gaupeskader på sau. Vi vurderer derfor at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket, og klagen oversendes derfor til Miljødirektoratet for behandling.

Fylkesmannen vil imidlertid bemerke følgende:

I lys av påviste tap av sau til gaupe i fjor sommer, tapsomfang hos både sauebesetningene og reindriften, og foreløpige resultater fra bestandsovervåking av gaupe i vinter (se både Rovdata og Skandobs), vurderer vi at enkelte områder i fylket peker seg ut med et betydelig skadepotensial for både sauenæringa og reindriften. Vi er enig med klagerne i at Rana er et slikt område, og at skadefelling vil bidra til å redusere faren for framtidig skader forårsaket av gaupe."

Fylkesmannen opprettholder vedtaket av 24. februar 2020. Klagen oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Det vises for øvrig i sin helhet til fylkesmannens brev med oversendelse av klagen til direktoratet.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratet sitt vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for

menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i enhver region.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 er omtalt senere i vedtaket. §§ 11 (*kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*) og 12 (*Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*) er lite aktuelle i dette tilfellet.

Det vises til naturmangfoldloven § 18 første ledd b), hvor det fremgår:

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4-6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling):

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av

rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark
- b) Skadenes omfang og utvikling
- c) Potensialet for fremtidige skader
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte dyr kan være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, samt metoder for felling. Det kan også gis bestemmelser om dekning av påløpte utgifter i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår

Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsen inneholder to generelle vilkår i tillegg til flere spesielle vilkår. For at det skal kunne gjøres unntak fra artiklene 6 og 7 og gis tillatelse til felling av rovvilt, må begge de generelle vilkårene være oppfylt samt ett av de spesielle vilkårene. Det første generelle vilkåret er at det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning. Det andre generelle vilkåret er at uttaket ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse. De mest aktuelle vilkårene i vurdering om uttak av rovvilt er at uttaket skal bidra til å avverge alvorlig skade på blant annet husdyr og tamrein, eller at det er i interesse om allmenne helse og sikkerhetshensyn, luftsikkerhet eller andre overordnede samfunnsinteresser.

Bestemmelsen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein, eller for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Om arealdifferensiering i rovviltregionene:

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Rovviltet gis tydelig prioritet innenfor rovviltprioriterte områder. Det skal praktiseres en høy terskel for tillatelse til uttak av rovvilt i slike områder. Tilsvarende skal det være en lav terskel utenfor prioriterte rovviltområder hvor felling er det hovedsakelige skadeforebyggende tiltaket.

Forvaltningsplanen for Nordland fastslår at gaupebestanden skal forvaltes innenfor hele fastlandsarealet, og at familiegrupper av gaupe skal være mest mulig spredt i regionen.

Kunnskapsgrunnlaget

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Offentlige avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet vil vise til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig, jf. § 8. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Utover enkelte påkjørsler, naturlig dødelighet og ulovlige fellinger skjer avgangen av gaupe i Norge hovedsakelig gjennom kvotejakt og skadefelling.

Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. Rovdata har i mai 2019 (NINA Rapport 1679) publisert endelig bestandsstatus for gaupe i Norge før yngling. Det er registrert i alt 55 familiegrupper før yngling i 2019. Det er under det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger. I Nordland ble det registrert 5,5 familiegrupper i 2019. Det regionale målet er 10 årlige ynglinger.

Skade på sau og lam

Gaupe er skadevolder på sau og tamrein. I 2019 ble det erstattet 3319 sau og lam og 5071 tamrein som tapt til gaupe i landet. 1010 tamrein ble erstattet som tapt til gaupe i Nordland. 127 sau og lam ble erstattet som tapt til gaupe i Rana kommune etter beitesesongen 2019. Statens naturoppsyn har påvist tap av 2 rein og 6 sau/lam til gaupe i Rana kommune siden 1. januar 2019.

For mer statistikk over påviste tap og erstatning vises det til www.rovbase.no.

Miljødirektoratet sin vurdering

Grunnlaget for Miljødirektoratet sin vurdering av klagen er Fylkesmannen sin vurdering av saken med hensyn til naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften § 9, samt tolkning av gjeldende politiske og forvaltningsmessige rammevilkår for forvaltning av gaupe. Direktoratet konstaterer at klager har rettslig klageinteresse i saken og at klagen fra Rana kommune er fremsatt i rett tid.

Når det gjelder den felles klagen fra Rana Sau og Geit, Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt og Ildgruben reinbeitedistrikt, er denne fremmet etter klagefristen, jf. oversendelse fra Fylkesmannen. Fylkesmannen viser imidlertid til forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav b) og mener at det foreligger særlige grunner til at klagefristen kan unntas i dette tilfellet. Utfallet av saken har stor betydning for klagerne og saken er ifølge Fylkesmannen av prinsipiell betydning. Fylkesmannen peker på at det allerede er kommet inn en klage med samme argumenter og mener at klagen fra Rana Sau og Geit bør tas til behandling.

Miljødirektoratet mener det er tvilsomt om Fylkesmannen kan fravike klagefristen uten at de særlige grunnene spesifiseres nærmere i samsvar med kravet etter forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav b). Miljødirektoratet vil likevel ta klagen til behandling fordi det allerede foreligger en tilsvarende klage.

Fylkesmannen har myndighet til å iverksette skadefelling såfremt det foreligger kvote for betinget skadefelling. Miljødirektoratet vedtok 14. februar i år en kvote på 3 gauper som Fylkesmannen i Nordland kunne benytte i betinget skadefelling i perioden 16. februar til 31. mai 2020.

I dette brevet skrev vi blant annet: *"Miljødirektoratet har vurdert, med bakgrunn i dagens situasjon, at det er hensiktsmessig at fylkesmennene i regioner med tamreindrift gis en kvote for skadefelling også i perioden 16. februar til og med 31. mai til akutte skadesituasjoner på tamrein forårsaket av gaupe. Kvote for betinget skadefelling gjelder også i de tilfeller det oppstår akutte gaupeskader på sau."*

Brevet ble sendt til fylkesmenn i regioner med tamreindrift fordi de aller fleste behovene for å iverksette skadefelling av gaupe på denne tiden av året er knyttet til akutte skadesituasjoner på tamrein. Det er også årsaken til at myndigheten til å iverksette skadefelling i yngletiden ikke ble delegert til andre fylkesmenn. Uten særskilt delegasjon til fylkesmennene er det bare Miljødirektoratet som har myndighet til å iverksette skadefelling i perioden 15. februar til 31. mai.

Det sentrale virkeområdet for bruk av rovviltforskriften § 9 er når det foreligger skade, og skaden ser ut til å fortsette. Dersom skaden ser ut til å kunne bli vesentlig og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling være viktig å vurdere. Kravet om differensiert forvaltning vil også påvirke terskelen for iverksettelse av skadefelling. I særskilte tilfeller kan skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig at uttak uten forutgående skade likevel kan vurderes.

I dette tilfellet foreligger det ikke akutte skader, og søknaden om skadefelling er begrunnet ut fra forebyggende hensyn med henvisning til tidligere skader og gaupetetthet i Rana kommune. Vi viser også til at gaupebestanden i Nordland er langt under bestandsmålet for regionen på 10 årlige ynglinger, både i 2019 og som gjennomsnitt for siste 3 år. Det tilsier ekstra forsiktighet i bruk av skadefellingstillatelser.

Miljødirektoratet er enig med Fylkesmannen i at vårt delegasjonsbrev av 14. februar i år legger føringer for bruken av kvoten for betinget skadefellingstillatelse av gaupe på en slik måte at Fylkesmannen ikke kan vedta skadefelling i dette tilfellet. Det foreligger ingen akutt skadesituasjon på verken sau eller tamrein. Søknad om skadefelling må i slike tilfeller rettes til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet finner at Fylkesmannens vedtak av 24. februar 2020 er i tråd med gjeldende lovverk. Miljødirektoratet finner ikke grunnlag for å omgjøre Fylkesmannens vedtak.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannen i Nordland sitt vedtak, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Trondheim, 29.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/5965

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Kvote for betinget skadefelling av ulv - mai 2020 - hele landet

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet, fylkesmennene betingede skadefellingstillatelser på inntil 5 ulv for perioden 04.05.2020 til og med 31.05.2020. Tillatelsene gjelder i hele landet med unntak av ulvesonen. Vedtak om iverksetting av skadefelling og informasjon om felling av ulv, skal uten unødig opphold registreres henholdsvis på Miljøvedtaksregisteret og i Rovbase. Det skal stilles krav om rapportering for alle fellingsforsøk. Betingede skadefellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig.

Generelt

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det ble også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Ved behandlinga av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i Norsk natur, fastsatte Stortinget et nytt nasjonalt bestandsmål for ulv og endringer i ulvesonen, jf. Innst. 330 S (2015-2016).

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden fra 1. juni til og med 15. februar. Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. rovviltforskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året. I perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det i utgangspunktet kun Miljødirektoratet som har myndighet til å vedta felling av ulv. Det er alltid et vilkår at felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografiskdifferensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 1 og § 6.

Miljødirektoratet har med bakgrunn i dagens situasjon vurdert at det er hensiktsmessig at myndigheten til å iverksette skadefelling av ulv for områdene utenfor ulvesonen delegeres til Fylkesmennene for perioden fra 4. mai og frem til 31. mai 2010. Myndigheten til å vurder felling av ulv delegeres i form av vedtak om en betinget kvote som gir fylkesmennene anledning til å iverksette felling i medhold av rovviltforskriften § 9, etter en konkret vurdering av situasjon.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4-6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur og Stortingets

behandling av denne, jf. Innst. 330 S (2015-2016). Lisensfellingsperioden er fra og med 2019 endret slik at lisensfelling varer fram til 31. mai 2020. Dette for å gi en økt mulighet for å felle ulv på lisensfelling i forkant av beitesesongen. Departementet har dermed framhevet lisensfelling som en foretrukket reguleringsform i denne perioden. Samtidig kan det etter direktoratets vurdering være situasjoner der skadefelling kan være aktuelt og Fylkesmennene bes om å gjøre konkrete vurdering av dette forholdet ved behandling av den enkelte situasjon.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

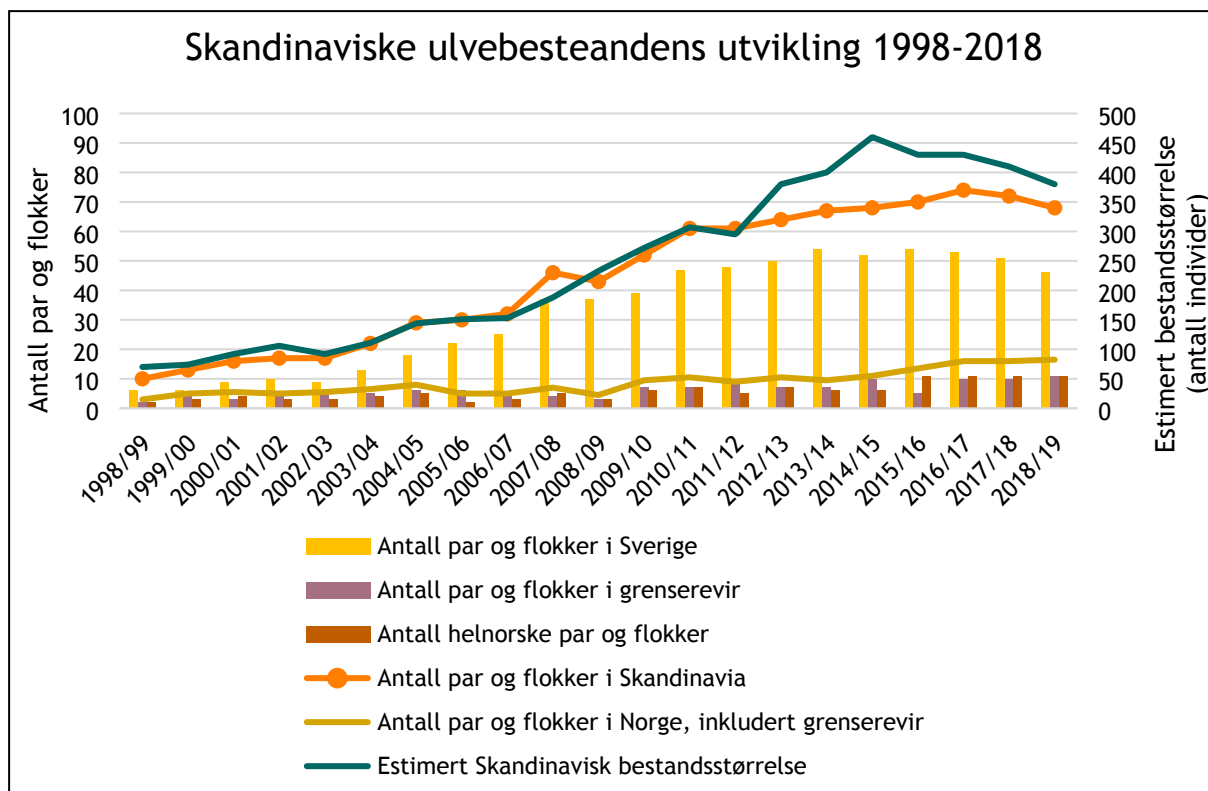
Miljødirektoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Miljødirektoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til ulv i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Førre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

Genetisk verdifulle individer

Miljødirektoratet viser til avtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Miljødepartementet i Sverige av august 2011 om forvaltning av genetisk verdifulle individer. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling. Vi viser for øvrig til brev fra Klima- og miljødepartementet 24. april 2018 og vårt brev av 21. mai 2018. Miljødirektoratet vil informere fylkesmenn om rutiner for innsamling og analyser av DNA prøver ulv kommende beitesesong når dette er avklart med Rovdata.

Vurdering av bestandssituasjon

Rovdata rapporterer årlig i samarbeid med Viltskadecenter i Sverige og Høgskolen i Innlandet, om bestandssituasjon for ulv i Skandinavia, figur 1. Det foreligger enda ikke bestandsstatusrapport for ulv i Skandinavia i 2019/2020. Dette vil bli rapportert i løpet av juni 2020.

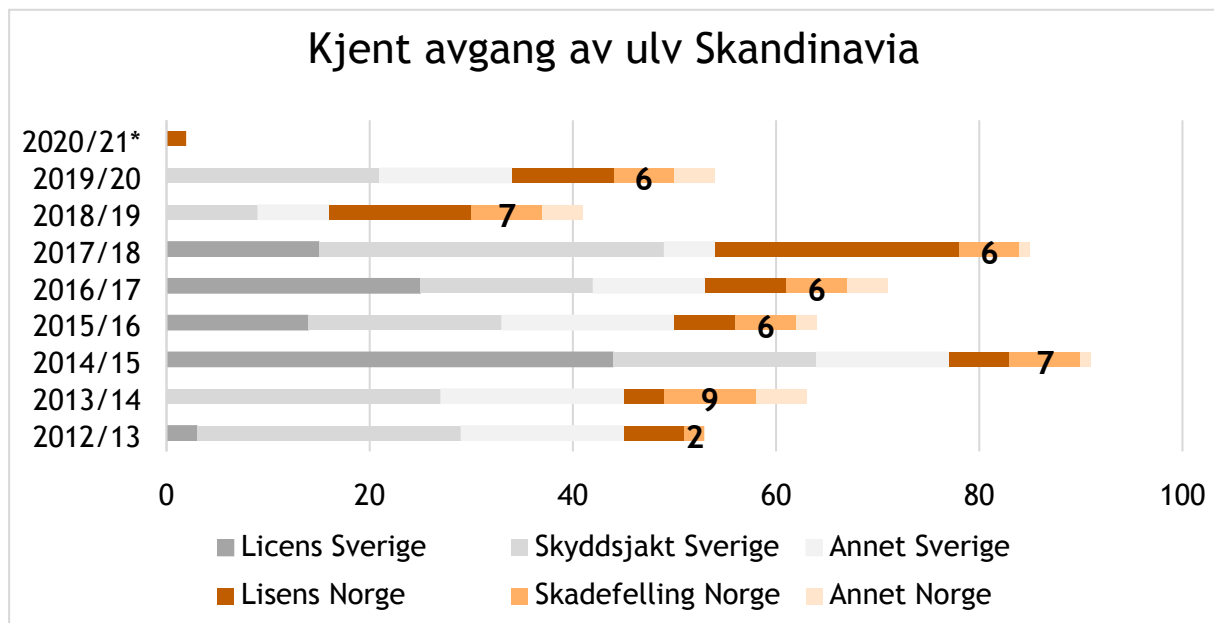

Figur 1. Utviklingen i ulvebestanden i Skandinavia og Norge, for perioden 1998/99 til og med 2018/19.

Det er ikke rapportert endelige data etter springssesongen 2019/2020 enda, men Rovdata har 26. mars 2020 publisert en foreløpig statusrapport for ulv i Norge for vinteren 2019/2020. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2019 - 20. mars 2020, er dokumentert seks valpekull i helnorske revir og fem valpekull i grenserevir med tilhold på begge sider av riksgrensen. Alle de 11 valpekullene er registrert med tilknytning til norsk ulvesone (et kull er felt under lisensfelling, Letjenna). Videre fremgår det av den foreløpige rapporten at det er påvist totalt 97 - 101 ulver i Norge, hvorav minst 54 av ulvene har helnorsk tilhold, 43-47 har tilhold på begge sider av grensen til Sverige. Tallene inkluderer 13 ulver som er registrert døde.

Total kjent avgang for jaktåret 2019/2020 er av 20 ulv i Norge og 34 i Sverige, noe som er høyere enn avgangen i 2018/2019, og litt lavere enn hva som var tilfelle for sesongene før der igjen (figur 2). Reduksjon i kjent avgang de to siste jaktårene skyldes i hovedsak, at det ikke er blitt åpnet for lisensjakt i Sverige. Økningen i antall døde ulver i 2018/2019 til siste år er dels knyttet til noe mer avgang i form av skyddsjakt i Sverige.

På norsk side er avgangen i 2019/2020 på nivå med det som er registrert de senere årene. Det er for innværende jaktår 2020/2021 (etter 1. april) foreløpig registrert avgang av to ulver, begge er felt under den pågående lisensfellingen i Norge.

Figur 2 Kjent avgang av ulv i Skandinavia og Norge, for jaktårene (1. april - 31. mars) fra og med 2012/2013 og til d.d. *foreløpige data for inneværende jaktår 2020/2021.

Det har årlig blitt felt ulv på skadefelling i Norge og de siste årene har omfanget vært mellom 2-9 individer per jaktår (1. april til og med 31. mars).

Utbredelsen av ulv i Norge er konsentrert til fylkene med ulvesone i Sørøst-Norge, dvs. Innlandet og Oslo og Viken. Kun tre ulver er registrert med DNA utenfor disse fylkene, den siste vinter jf. foreløpig rapport fra Rovdata 20. mars. Dette gjelder ett individ i hvert av fylkene Agder, Trøndelag og Vestland. Dyrene som er registrert i Trøndelag og Agder er tatt ut under lisensfelling, og følgelig er det en ulv påvist i Vestland som fortsatt lever av disse tre. Det er gjort flere registreringer av ulv utenfor vedtatt ulvesone innenfor fylkene Innlandet og Viken den siste tiden. Det er kjent at ungunn kan utvandre fra føderivir på vår/forsommer og det kan etter direktoratets vurdering oppstå situasjoner som gir grunnlag for å tillate skadefelling i perioden vi nå går inn i.

Vurdering av skadepotensialet

I 2019 ble det erstattet 1460 sau og lam som drept av ulv i Norge, noe som utgjorde 8,4 % av det totale skadeomfanget på sau som ble erstattet som tapt til fredet rovvilt. Tapene fordeler seg svært ujevnt og er preget av at enkelt individer av ulv som tar seg inn i beiteområdet for sau kan medføre betydelig skade. Hoveddelene av tapene skjer utenfor ulvesonen og hvor det er streifende ulv som forårsaker det meste av tapet.

Andelen ulveskader på tamrein har over år ligget lavt, men for reindriftsår 2018/2019 er det registrert en økning og 286 dyr er erstattet som drept av ulv. Dette må ses i sammenheng med konkrete skadesituasjoner i Finnmark dette reindriftsåret. De erstattede dyrene til ulv utgjorde likevel bare 1,6 % av det totale skadeomfanget på tamrein som ble erstattet som tapt til fredet rovvilt reindriftsåret 2018/2019. Det er for reindriftsåret 2019/2020 påvist i alt 7 tamrein drept av ulv. Disse er fordelt med 4 i Engerdal kommune og 3 i Meråker kommune.

Miljødirektoratet har ved vurderingen av behovet for uttak særlig vektlagt skadehistorikken og

skadepotensialet, samt de føringer som er lagt ved etablering av et forvaltningsområde for ynglende ulv som skal sikre en differensiert forvaltning av ulv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av ulv siste år.

Erfaringer fra tidligere år tilsier en rask forflytning av unge utvandrende ulver i perioden fra siste del av april og inn i sommerhalvåret. Prinsippet om geografisk differensiering innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lavere terskel for uttak av rovvilt. For å begrense skadeomfang på husdyr og/eller tamrein forvoldt av ulv vil uttak i en del tilfeller kunne være nødvendig.

Konklusjon

Ut fra disse vurderingene og med tanke på rask iverksettelse, i de tilfeller når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, vedtar Miljødirektoratet en kvote for betinget skadefelling av ulv som fylkesmennene kan iverksette etter eget tiltak eller etter søknad jf. rovviltforskriften § 9 og innenfor gitt kvote og tidsrom. Miljødirektoratet vurderer at et uttak 5 individer utenfor ulvesonen, ikke vil sette ulvebestandens overlevelse i fare.

Vedtak

Miljødirektoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som ulv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en betinget kvote for skadefelling av inntil 5 ulv som kan iverksettes av fylkesmennene etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.

Krav til rapportering

Før fylkesmannen fatter vedtak eller av eget tiltak iverksetter felling, jf. rovviltforskriften § 9, må fylkesmannen forvise seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote for landet på 5 ulv. Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret av den som fatter vedtaket. Dette skal gjøres umiddelbart etter at vedtaket er fattet. Eventuelle fellinger skal uten opphold registreres i Rovbase.

For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes er det i 2019 etablert en egen rapporteringsløsning. Ved iverksettelse av tillatelser etter dette vedtaket skal det stilles krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering.

All felling på lisensfelling og skadefelling, samt annen menneskeskapt avgang av ulv utenfor ulvesonen etter dato for dette vedtaket skal belastes kvoten.

Saksopplysning

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Rovviltnemnda i region 1	c/o Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Rovviltnemnda i region 2	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 3	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 4	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 5	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 6	c/o Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Rovviltnemnda i region 7	c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Rovviltnemnda i region 8	c/o Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Postboks 6105	9291	TROMSØ

Vedlegg

1 Hvordan rapportere på skadefellingstillatelse via Miljøvedtaksregisteret versj. 28.april2020

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 04.05.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Beslutning om forsøk på skadefelling av 2 jerver deler av Vefsn og Hemnes kommuner

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av 2 jerver i deler av region 7, Nordland fylke, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

Vi viser til tidligere beslutninger om uttak av jerv i Korgfjellet i år. Til sammen er det felt 2 jerver her etter beslutning om ekstraordinært uttak av enkeltdyr. Etter at det ble funnet hull i snøen som gav grunnlag for mistanke om yngling på Korgfjellet, besluttet Miljødirektoratet å gjøre forsøk på uttak av dette hiet 28. april. Når denne mistanken senere ble avkreftet, omgjør Miljødirektoratet denne beslutningen til uttak av 2 enkeltdyr av jerv. Det ble ikke felt jerv i medhold av denne beslutningen.

I dette området var det mange påviste skader fra jerv på sau og lam i løpet av det siste året, og det er stort potensiale for ytterligere skade. Rovviltnemnda i region 7 har prioritert Korgfjellet øverst på lista over områder som er aktuelle for ekstraordinære uttak av enkeltdyr i vinter. Det aktuelle området er utenfor prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen for rovviltregion 7.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingssesongen er det påvist 3 jerveynglinger i region 7. Overvåking av jervehi starter i løpet av februar måned.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg er 2 hannjerver felt etter beslutning om ekstraordinært uttak i år.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 46 jerveskader på sau og lam i 2019. 448 sau og lam ble erstattet som tapt til jerv i Vefsn og Hemnes kommuner i 2019. Skadepotensialet på sau og lam er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området i region 7. Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Bestandssituasjonen for jerv og nemndene sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Det er påvist forekomst av jerv i skadeområdet for sau på Korgfjellet også etter at jerv ble felt på ekstraordinær skadefelling i april.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av inntil 2 jerver innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland fylke.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 2 jerver i Korgfjellet i Vefsn og Hemnes kommuner. Fellingsområdet er avgrenset til Korgfjellet og fjellområdene sør for Korgfjellet til en tenkt linje mellom Fustvatnet i vest og Bleikvassli i øst. Fellingsområdet er avgrenset av E6 i vest og fylkesvei 806 i øst.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket.

Fellingsforsøket skal gjennomføres i tråd med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 28. april til og med 29. april 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd. Hovedinnholdet i denne beslutningen ble sendt til SNO på SMS 28. april i år.

Dette brevet sendes til rovviltnemnda i region 7, Fylkesmannen i Nordland, Vefsn og Hemnes kommuner, Nordland politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens naturoppsyn

Vedlegg
1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 14.05.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Beslutning om forsøk på uttak av ynglende jerv og valper fra kjent hilokalitet i Ballangen, Narvik kommune

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av jervetispe og valper fra kjent hilokalitet i Narvik kommune i region 7, Nordland fylke, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

I dette området var det flere påviste skader fra jerv på sau og tamrein i løpet av det siste året, og det er stort potensiale for ytterligere skade. Rovviltnemnda i region 7 har prioritert dette området som aktuell for ekstraordinære uttak av jerv i vinter. Det aktuelle området er utenfor prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen for rovviltregion 7.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingssesongen er det påvist 7 jerveynglinger i region 7. Overvåking av jervehi starter i løpet av februar måned. Det har vært vanskelige overvåkingsforhold denne vinteren, og vi vurderer det som sannsynlig at det vil bli påvist flere ynglinger utover i 2020.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg er 2 hannjerver felt etter beslutning om ekstraordinært uttak i år.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 7 jerveskader på sau og tamrein siden 1. januar 2019. 5 av disse var skade på tamrein ved Efjorden, de andre 2 var tapte lam. 89 sau og lam ble erstattet som tapt til jerv i Narvik kommune i 2019, og det ble erstattet 70 tamrein som tapt til jerv i Frostisen reinbeitedistrikt. Skadepotensialet på sau og tamrein er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området i region 7. Skadepotensialet for sau og tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Det aktuelle området ligger innenfor areal som er avmerket som kalvingsland for tamrein i forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, Nordland. Området er dessuten perifert i forhold til prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen. Bestandssituasjonen for jerv og nemnda sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av jervetispe med valper innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland fylke.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 1 jervetispe og valper fra kjent hilokalitet i Ballangen i Narvik kommune.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket.

Fellingsforsøket skal gjennomføres i samsvar med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 14. mai til og med 15. mai 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Miljødirektoratet sendte denne beslutningen til Statens naturoppsyn på SMS 13. mai 2020. Det ble ikke gjennomført uttak i medhold av denne beslutningen.

Dette brevet sendes til rovviltnemnda i region 7, Fylkesmannen i Nordland, Narvik kommune, Nordland politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens naturoppsyn

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 15.05.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10546

Saksbehandler:
Anders Braa

Beslutning om forsøk på uttak av jervetispe med valper på kjent hilokalitet i Rana kommune

Miljødirektoratet iverksetter etter eget tiltak skadefelling av jervetispe og valper fra kjent hilokalitet i Rana kommune i region 7, Nordland fylke, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Skadefellingen gjennomføres for å hindre skade på tamrein og sau.

I dette området var det flere påviste skader fra jerv på sau og tamrein i løpet av det siste året, og det er stort potensiale for ytterligere skade. Det aktuelle området er utenfor prioriterte områder for jerv i forvaltningsplanen for rovviltregion 7.

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020".

I rovviltregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2019 ble det påvist 11 ynglinger av jerv i region 7, og i de to foregående åra ble det påvist henholdsvis 9 og 11 ynglinger (NINA rapport 1722). Etter ekstraordinære hiuttak har gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år vært 9,7 i regionen.

Så langt i denne overvåkingssesongen er det påvist 8 jerveynglinger i region 7. Overvåking av jervehi starter i løpet av februar måned. Det har vært vanskelige overvåkingsforhold denne vinteren, og vi vurderer at det kan bli påvist flere ynglinger utover i 2020.

I løpet av lisensfellingsperioden for jerv i 2019 - 2020 er det felt 5 jerver på lisensfelling i region 7. I tillegg er 2 hannjerver felt etter beslutning om ekstraordinært uttak i år.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

I det aktuelle området for uttak av jerv har SNO påvist 10 jerveskader på tamrein og 1 skade på sau siden 1. januar 2019. 83 sau og lam ble erstattet som tapt til jerv i Rana kommune i 2019, og det ble erstattet 128 tamrein som tapt til jerv i Ildgruben reinbeitedistrikt etter reinbeitesesongen 2018/2019. Skadepotensialet på sau og tamrein er vurdert som stort.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensialet overfor beitenæringen i dette området i region 7. Skadepotensialet for sau og tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen. Det aktuelle området grenser opp mot areal som er avmerket som kalvingsland for tamrein i forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, Nordland. Bestandssituasjonen for jerv og nemnda sine innspill til prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt.

Direktoratet vurderer at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn ekstraordinært uttak av jerv vinteren/våren 2020. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Konklusjon

Ut fra vurderingene over og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, setter direktoratet etter eget tiltak i verk forsøk på felling av jervetispe med valper innenfor et nærmere avgrenset område i Nordland fylke.

Følgende vilkår gjelder for iverksetting av felling:

1. Fellingsområde og antall:

Totalt kan det felles 1 jervetispe og valper fra kjent hilokalitet ved Kallvatnet i Rana kommune.

2. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket.

Fellingsforsøket skal gjennomføres i samsvar med Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.

4. Vedtaket gjelder i tidsrommet 14. mai til og med 15. mai 2020.

5. Miljødirektoratet kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen til felling.

Et slikt uttak av eget tiltak er ikke et enkeltvedtak, og forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang kommer ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Miljødirektoratet sendte denne beslutningen til Statens naturoppsyn på SMS 14. mai 2020. Det ble ikke gjennomført uttak i medhold av denne beslutningen.

Dette brevet sendes til rovviltnemnda i region 7, Fylkesmannen i Nordland, Rana kommune, Nordland politidistrikt, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens naturoppsyn

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2020

Fra: [Lars Mikkel Sara](#)
Til: post@miljodir.no; [Skogstad, Øyvind](#); hundaala@online.no; marit.liengen@narvik.kommune.no
Emne: Anmodning om uttak av jerv i Ballangen.
Dato: onsdag 29. april 2020 23:21:03

Det er den 19.4-20 registrert yngling av jerv i Ballangen. Området/ynglingen ER ikke i jervesonen, og dermed anmodes de om uttak av denne.

Vi i Frostisen RBD har nettopp flyttet våre dyr inn i kalvingslandet. I dette området forventer vi minimalt med rovdyr aktivitet, i en ganske sårbar tid. Beitene i vinter har vært skrale, så dyrene tåler ikke denne ekstra belastning av en sulten jervetispe i kalvingslandet. I hele vinter har dyrene blitt jaget hit og dit, og vi samt rovvilt kontakt Egil Sletteng, og Arild Bondestad har dokumentert særs høy tetthet av jerv i Ballangen. Undertegnende har selv observert 10 jerver gjennom vinteren, og ingen områder føles fritt for rovdyr. Denne vinteren har vært utfordrende for å finne kadaver, da været har gjort sitt til å skjule døde dyr tatt av rovdyr, i tillegg har flokken vært jaget i mindre flokker og har beitet i terreng som er utfordrende å vandre i.

Våren 2019 ble det også dokumentert yngling utenfor jervesona, og midt i beiteprioritert område. Da ingen tiltak fra forvaltningen blei gjort, fikk distriktet store tap av dyr, og særlig kalver. Vi fikk ingen kalver å slakte for salg sist vinter, pga. dette I tillegg er det dokumentert 2 eller 3 familiegrupper av gaupe innad i distriktet denne vinteren.

Vi i Frostisen RBD kjenner igjen på en redsel og frykter på ny en blodig sommer der våre dyr må ofres for å fostre opp jerv, og andre rovdyr.

Derfor krever vi at uttak av denne ynglinga må gjennomføres, snarest før flokken blir jaget bort fra kalvingslandet, vestsiden av E6 i Ballangen.

Lars M. Sara
Frostisen RBD

Fra: [Torgar Eggen](#)
Til: ["post@miljodir.no"](mailto:post@miljodir.no)
Kopi: ["anders.braa@miljodir.no"](mailto:anders.braa@miljodir.no); [Arne-Martin Husby](#); [Øyvind Toft](#); ["Tor Enok Larsen"](#); [Wika, Pål](#); [Skogstad, Øyvind](#); [Ellen Schjølberg](#)
Emne: Ekstraordinært uttak av bjørn
Dato: tirsdag 5. mai 2020 14:13:46
Vedlegg: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[Vedtak 25.03.15 om ekstraordinært uttak av bjørn i region 7 - Nordland.pdf](#)
[Vedtak 13.04.15 om ekstraordinært uttak av bjørn i region 7 - Nordland.pdf](#)
[Bekymringsmelding om bjørn nær reinflokk i Byrkje reinbeitedistrikt.pdf](#)

Grane kommune i Nordland har lang skadehistorikk i forhold til tap av sau til bjørn, til tross for at området er utenfor forvaltningsområdet for bjørn i Nordland.

I mars og april 2015 fattet Miljødirektoratet vedtak om ekstraordinært uttak av bjørn, for å forebygge tap av sau og rein kommende beitesesong, vedtakene følger vedlagt.

Miljødirektoratet gjorde i begge sakene følgende vurdering:

«Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, anser direktoratet at det ikke foreligger

annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn felling av bjørn. Et slikt uttak er vurdert

ikke å være til skade for bjørnebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale

bestandsmålet for bjørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.»

Vedtakene resulterte i felling av 2 bjørner, og ingen tap av sau til bjørn i beitesesongen 2015.

21. april i år anmodet Grane kommune om ekstraordinært uttak av 1 bjørn som da oppholdt seg helt inntil et kalvingsområde for tamrein. Bjørnen oppholder seg fremdeles i dette området. Endel av reinen har trukket sørover mot Børgefjell pga aktivitet av bjørn og jerv, men reinbeitedistriktet har opplyst i dag om at de etter hvert må drive reinen tilbake til dette området, da det er for mye snø i Børgefjell til at reinen kan være der.

Anmodningen fra kommunen og svaret fra Miljødirektoratet følger nedenfor.

Bekymringsmelding fra Rovviltnemnda i Nordland følger vedlagt.

Det bes om en konkret begrunnelse på hvorfor det ikke iverksettes ekstraordinært uttak av bjørn i Grane nå. Miljødirektoratet gjør helt ulike vurderinger og avveininger i 2015 og 2020, til tross for at regelverket, skadesituasjonen og skadehistorikken er lik. I 2020 utgjør i tillegg bjørnen et konkret skadepotensial på tamrein som snart skal kalve i Byrkje reinbeitedistrikt. Det ble funnet ferske spor etter det bjørnen på fredag, og det er fremdeles fine sporingsforhold i området. Men føret vil om kort tid gå i oppløsning, så det haster med å få fattet vedtak om ekstraordinært uttak av denne bjørnen.

Det bes om rask tilbakemelding.

Torgar Eggen

Jordbrukssjef

Grane kommune
Midt i blinken

Industrivegen 2, 8680 Trofors

Tlf. 75182276 / 95221496

Sentralbord: 75182200

post@grane.kommune.no

www.grane.kommune.no

Fra: Anders Braa <Anders.Braa@miljodir.no>

Sendt: 21. april 2020 11:56

Til: Torgar Eggen <torgar.eggen@grane.kommune.no>; Postmottak Miljødirektoratet <post@miljodir.no>

Kopi: Arne-Martin Husby <arne.martin.husby@grane.kommune.no>; Einar Bekkevold <bekk.bm@online.no>; 'Skogstad, Øyvind' <fmnooys@fylkesmannen.no>; Wika, Pål <paa-vik@online.no>; Vegar Pedersen <vegar.pedersen@miljodir.no>; 'Tor Enok Larsen' <tor.enok@online.no>; 'aslak.jaama@hotmail.com' <aslak.jaama@hotmail.com>; Hdal Post <hattfjelldal@hattfjelldal.kommune.no>; Lisbet Nordtug <lisbet.nordtug@hattfjelldal.kommune.no>; Susanne Kristin Hanssen <susanne.hanssen@miljodir.no>

Emne: SV: Søknad om fellingstillatelse på bjørn i Grane kommune

Miljødirektoratet viser til søknad fra Grane kommune i dag om forebyggende skadefelling av bjørn. Ferske bjørnespor ble funnet i dag i Fiplingdalen i nærheten av en tamreinflokk. Kommunen viser til potensialet for skade på tamrein og store bjørneskader på sau i 2018 og 2019 i kommunen.

Fram til nå er det ikke påvist skade til bjørn i år, det er kun påvist spor. Det er påvist få bjørner i Nordland i fjor og fylket ligger under bestandsmålet på 1 årlig yngling. Det er ikke påvist funn av bjørn innenfor forvaltningsområdet for bjørn i Nordland i 2019.

Skadefelling skal som hovedregel iverksettes etter forutgående skade, og der skaden skjer ut til å fortsette. I dette tilfellet er det ikke påvist skade på beitedyr. Miljødirektoratet vil derfor avvende situasjonen før vi ev vurderer å iverksette skadefelling. I mellomtiden vil Fylkesmannen i Nordland ta kontakt med reinbeitedistriktet for å drøfte mulige forebyggende tiltak mot skade på tamrein.

Miljødirektoratet gir derfor avslag på søknaden inntil videre, men vi vil fortløpende holde oss orientert om situasjonen utover våren for ev revurdering av søknaden dersom omstendighetene tilsier det. Endelig svar på søknaden blir sendt på et senere tidspunkt i vår.

Med hilsen
Anders Braa
seniorrådgiver, viltseksjonen
Miljødirektoratet
Telefon: 03400/ 73 58 05 00
Mobil: 90778668
E-post: anders.braa@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Torgar Eggen <torgar.eggen@grane.kommune.no>

Sendt: tirsdag 21. april 2020 10:52

Til: Postmottak Miljødirektoratet <post@miljodir.no>

Kopi: Anders Braa <Anders.Braa@miljodir.no>; Arne-Martin Husby <arne.martin.husby@grane.kommune.no>; Øyvind Toft <Oyvind.Toft@grane.kommune.no>; Einar Bekkevold <bekk.bm@online.no>; 'Skogstad, Øyvind' <fmnooys@fylkesmannen.no>; Wika, Pål <paa-vik@online.no>; Vegar Pedersen <vegar.pedersen@miljodir.no>; 'Tor Enok Larsen' <tor.enok@online.no>; 'aslak.jaama@hotmail.com' <aslak.jaama@hotmail.com>; Hdal Post <hattfjelldal@hattfjelldal.kommune.no>; Lisbet Nordtug <lisbet.nordtug@hattfjelldal.kommune.no>

Emne: Søknad om fellingstillatelse på bjørn i Grane kommune

Hei

Viser til tlf.samtale med Anders Braa i dag, og sender søknad om fellingstillatelse på en bjørn.

Grane kommune søker om fellingstillatelse på en bjørn som nå oppholder seg ved Forshaugen i Grane. Det ble funnet ferske spor i morges av SNO. Sporene er ca. 2 km fra et område hvor Byrkije Reinbeitedistrikt har ca. 1.500 rein, så skadepotensialet vurderes som stort. I tillegg har kommunen hatt store tap av sau til bjørn de siste to år, og det bør nå gjennomføres felling for å forebygge nye tap kommende beitesesong. Bjørnen oppholder seg nå i et prioritert beiteområde for sau og rein, i henhold til gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland.

Det bør legges vekt på skadepotensialet for reindriften, samt omfattende skader i fire sauebesetninger i Svenningdal / Fiplingdal beitesesongen 2019: Einar Båfjelldal, Stig Olsen, Ronny Haustreis og Pål Ove Wika. Det henvises til søknader om erstatning for oppdaterte tapstall, samt rovbasen for oversikt over dokumenterte tap. En stor andel av de voksne sauene ble undersøkt av Statens Naturoppsyn, og fastsatt som dokumentert drept av bjørn.

Sauebøndene i Grane hadde også svært høye tap til bjørn i 2018. Hardest rammet var besetningen til sauebonde Finn David Lund i Svenningdal. En bjørn hadde tilhold i hans beiteområde store deler av beitesesongen, og det samlede tapet ble 57 % av de voksne søyene og 31 % lammetap.

Grane kommune har hatt tett og konstruktiv dialog med Fylkesmannen i Nordland under beitesesongen både i 2018 og 2019, og søknader om fellingstillatelse har blitt innvilget raskt. Men det kommunale fellingslaget har ikke lyktes med å felle bjørnen på barmark. Kommunen har lang skadehistorikk i forhold til bjørn.

Et slikt tapsomfang som her beskrevet betraktes som et brudd på Forvaltningsplanen for region 7 Nordland, samt på Mattilsynets mål vedr. tapsomfang / dyrevelferd. I 6 tilfeller i 2018 måtte fellingspersonell / dyreeier avlive skadde sauer som hadde gått i flere døgn med avrevet jur / store skader.

Ifølge pkt 2.5.4 skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i Nordland. Miljødirektoratet åpnet likevel ikke for lisensfelling i Nordland verken i 2018 eller 2019, noe som var uheldig for situasjonen i Grane.

Ihht pkt 2.2.2 skal vedtatt regionalt bestandsmål for bjørn oppnås innenfor forvaltningssonen for bjørn. Kommunene på Indre Sør-Helgeland inngår ikke i denne forvaltningssonen.

Kap 3: I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slike uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd.

Erfaringer fra tidligere våruttak i Grane tilsier en betydelig reduksjon i skadeomfang i etterkant av uttak av bjørn.

Grane kommune håper på rask og positiv behandling av denne søknaden.

Torgar Eggen

Jordbrukssjef

Grane kommune
Midt i blinken

Industrivegen 2, 8680 Trofors

Tlf. 75182276 / 95221496

Sentralbord: 75182200

post@grane.kommune.no

www.grane.kommune.no

Fra: [Anders Braa](#)
Til: [Skogstad, Øyvind](#); [Postmottak Miljødirektoratet](#)
Kopi: [Berit Hundåla](#); [kimsch@nfk.no](#); [monnil2@nfk.no](#); [Nils Johan Kappfjell](#); [oakuhmunen@gmail.com](#); [Stig_Tore Skogsholm \(stigts@gmail.com\)](#); [Susanne Kristin Hanssen](#); [Knut Morten Vangen](#)
Emne: SV: Bekymringsmelding om bjørn nær reinflokk i Byrkje reinbeitedistrikt
Dato: tirsdag 28. april 2020 15:16:43
Vedlegg: [image002.png](#)
[image004.png](#)

Miljødirektoratet viser til brev fra rowiltnemnda av 24. april, der nemnda anbefaler Miljødirektoratet å vurdere skadefelling av bjørn nær reinsflokk i Byrkje reinbeitedistrikt i Grane og Hattfjelldal kommuner.

Vi tar nemnda sitt innspill til etterretning, og vurderer situasjonen fortløpende. Dersom vi vurderer at det er aktuelt å iverksette forsøk på skadefelling vil nemnda få umiddelbar beskjed.

Med hilsen

Anders Braa

seniorrådgiver, viltseksjonen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/ 73 58 05 00

Mobil: 90778668

E-post: anders.braa@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Skogstad, Øyvind <fmnooys@fylkesmannen.no>

Sendt: fredag 24. april 2020 10:30

Til: Postmottak Miljødirektoratet <post@miljodir.no>

Kopi: Anders Braa <Anders.Braa@miljodir.no>; Berit Hundåla <hundaala@online.no>; kimsch@nfk.no; monnil2@nfk.no; Nils Johan Kappfjell <nils.johan.kappfjell@ntebb.no>; oakuhmunen@gmail.com; Stig_Tore Skogsholm (stigts@gmail.com) <stigts@gmail.com>

Emne: Bekymringsmelding om bjørn nær reinflokk i Byrkje reinbeitedistrikt

Hei

Vedlagt oversendes brev fra Rowiltnemnda i region 7 Nordland angående bjørn nær reinflokk i Byrkje reinbeitedistrikt.

Med vennlig hilsen

Øyvind Skogstad

seniorrådgiver

Fylkesmannen i Nordland

Telefon: 75 53 15 68

Mobil: 47 48 23 32

E-post: fmnooys@fylkesmannen.no

Web: www.fylkesmannen.no/no

Fra: [Balvatn reinbeitedistrikt v/ Blind](#)
Til: [Postmottak Miljødirektoratet](#)
Kopi: [Skogstad, Øyvind](#)
Emne: Søknad om hiuttak av jerv i prioritert beiteområde for rein
Dato: fredag 15. mai 2020 11:38:10

Søknad om hiuttak av jerv i prioritert beiteområde for rein

Viser til søknad om uttak av jerv i Balvatn reinbeitedistrikt sendt 6. mai 2020.

I år er det dokumentert to jerveynglinger i Balvatn reinbeitedistrikt. Ynglingen lokalisert i Bálldoajvve/Knallerdalen er i hovedområdet for kalving, i prioritert beiteområde for rein og utenfor vedtatt jervesone.

Værforholdene i vinter har gjort det vanskelig å dokumentere kadaver. Likevel har det blitt dokumentert flere kadaver drept av jerv. I tillegg til kadaver dokumentert drept av fredet rovvilt, disse også i områder der det er mest aktivitet av jerv.

I forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 er det vedtatt at i området hvor hovedflokken kalver skal terskelen for uttak være lavere, og utenfor vedtatt jervesone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade. Med tanke på dokumenterte tapstall fra tidligere år og aktiviteten av jerv i distriktet forventes et stort skadeomfang hvis det ikke blir satt i gang uttak av jerveynglingen lokalisert i Bálldoajvve/Knallerdalen. Nå har kalvingsperioden startet og vi finner drepte kalver daglig. Det er i tillegg ferske spor og stor aktivitet av jerv rundt flokken i kalvingsområdet hver dag.

Viser også til anbefaling om ekstraordinære uttak av jerv i Nordland sendt av rovviltnemnda 7. mai 2020.

Søker om at jerveynglingen lokalisert i Bálldoajvve/Knallerdalen blir tatt ut så fort som mulig i henhold til forvaltningsplanen for rovvilt i region 7. På bakgrunn av at den er midt i distriktets hovedområde for kalving og utenfor vedtatt jervesone.

Mvh Kristine Blind Helland
Leder, Balvatn reinbeitedistrikt

Fra: [Balvatn reinbeitedistrikt v/ Blind](#)
Til: post@miljodir.no
Kopi: [Skogstad, Øyvind](#)
Emne: Søknad om uttak av jerv i Balvatn reinbeitedistrikt
Dato: onsdag 6. mai 2020 13:53:14

Søknad om uttak av jerv i Balvatn reinbeitedistrikt

Det har i løpet av hele vinteren vært stor aktivitet av jerv i områdene rundt Bálldoajvve/Knallerdalen, Dorro, Storfjell/Storengdalen/Rykkjedalen og Skuortta. Snøforholdene i vinter og beitekrise i distriktet har gjort at reinen har vært mer spredt enn vanlig, og reinen har beitet i områder de vanligvis ikke beiter på vinteren. Værforholdene har gjort det vanskelig å dokumentere kadaver. Likevel har det blitt dokumentert flere kadaver drept av jerv i løpet av vinteren. I tillegg til kadaver dokumentert drept av fredet rovvilt, disse også i områder det er mest aktivitet av jerv.

Bestandsmålet for Nordland er 10 årlige ynglinger. Disse skal spres i vedtatt jervesone for at byrden på beitenæringen skal fordeles. Balvatn reinbeitedistrikt er et av Nordlands minste reinbeitedistrikt og har ingen beiteområder med mindre press av rovvilt. Distriktet er i tillegg et av distriktene med størst samlet belastning fra rovvilt og hvert år dokumenteres store tap. Mengden rovvilt i distriktet har ikke blitt redusert de siste årene, og skadeomfanget er alt for høyt slik det er idag.

I forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 er det vedtatt at i området hvor hovedflokkene kalver skal terskelen for uttak være lavere. Utenfor vedtatt jervesone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade. Med tanke på dokumenterte tapstall fra tidligere år og mengden jerv i distriktet forventes et stort skadeomfang spesielt under kalvingsperioden hvis det ikke blir satt i gang uttak av jerv i områdene rundt Bálldoajvve, Skoddefjell og Storfjell.

Mvh
Kristine Blind Helland
Leder, Balvatn reinbeitedistrikt